

Verkiezingen Provinciale Staten 20 maart 2019 verkiezingsprogramma's 2019-2023

De huidige Provinciale Staten van Zuid-Holland bestaat uit 55 leden, verdeeld over 11 partijen en 3 eenpersoonsfracties. De verkiezingsprogramma's van de 11 partijen omvatten 293 pagina's en zijn te vinden op:

https://staten.zuid-holland.nl/Verkiezingen_2019/verkiezingsprogramma_s_2019_2022 voor VVD, PVV, D66, CDA, SGP, CU, PvdA, GroenLinks, PvdDieren en 50PLUS en op <https://zuid-holland.sp.nl/> voor de SP.

Dit overzicht betreft slechts drie aspecten, die specifiek betrekking hebben op bedreigingen van het open landschap:

1. **Duurzame energieopwekking: windturbines en zonnevelden**
2. **Bebouwing: woningbouw, industrieterrein, veehouderij**
3. **Natuur en Groene Hart**

Het overzicht bestaat uit letterlijke teksten uit de verkiezingsprogramma's, behalve een paar zinnen, die *cursief* zijn weergegeven.

partij	zetels	motto verkiezingsprogramma	pagina's
	10	DUURZAAM DOORPAKKEN	14
	7		7
	7	Energie voor de toekomst	36
	6	Voor het Zuid-Holland van morgen	50
	6	Natuurlijk SGP	48
		ChristenUnie Zuid-Holland DURFT	26
	5	Wonen, werken, leven: Zeker in Zuid-Holland	28
	5	Z-H, voor nu en later. Tijd voor rechtvaardigheid	32
	3	Duurzaam, Groen, Open en Sociaal	26
	2	Plan B voor Zuid-Holland	16
	1	50+ DUS! "van Welvaart naar Welzijn"	10
Ellen Verkoelen	1		
Groep Leefbaar ZH	1		
Groep ZH	1		
Totaal	55		293

1. Duurzame energieopwekking: windturbines en zonnevelden

Alle partijen bepleiten een transitie naar duurzame energie en een reductie van de CO2 uitstoot, indachtig het Verdrag van Parijs en de doelstellingen die daaruit zijn gedestilleerd. Energiebesparing wordt steeds voorop gesteld en vervolgens worden allerlei oplossingen aangedragen: zon- en windenergie, biobrandstoffen, geothermie, aardwarmte, waterstof, getijdenenergie, restwarmte, warmterotonde en warmtenetten, energie uit het mengen van zoet en zout water.

De provincie moet daarbij de regie voeren, kaders stellen, stimuleren en samenwerken met anderen: overheden en initiatief nemende particulieren. Initiatieven moeten worden aangemoedigd en beoordeeld.

Verder wordt gesteld dat er draagvlak moet zijn, dat omwonenden niet alleen de lasten moeten dragen maar ook moeten delen in de lusten, dat de overlast zoveel mogelijk moet worden beperkt en dat moet worden gezorgd voor een goede inpassing in het landschap. Omwonenden moeten kunnen participeren. Onduidelijk is wat er gebeurt als ze dat wel mogen, maar niet kunnen of niet willen!

VVD

Een speciale rol is voor de provincie weggelegd voor wat betreft het ruimtelijk kwaliteitsbehoud bij de energietransitie. Bescherming van waardevolle landschappen is belangrijk. De voorkeur gaat uit naar zonnepanelen op verharde oppervlaktes en windturbines op zee. Wildgroei ten koste van landschappelijke waarden moet voorkomen worden.

Er is een landelijke taakstelling voor windenergie op land in Zuid-Holland, waarvan de locaties door Provinciale Staten zijn vastgesteld. Verdere uitbreiding van het aantal op land te plaatsen windturbines is niet aan de orde. Opschaling door plaatsing op zee heeft de voorkeur. De VVD vindt draagvlak en behoud van landschap belangrijke criteria voor plaatsing van windturbines. De omgevingsdiensten moeten toezien op monitoren en beperken geluidshinder.

Vraag: er staat: is niet aan de orde. Wordt bedoeld: is nu niet aan de orde, maar dat kan straks veranderen?

PVV

De PVV ziet dan ook niets in schijnoplossingen zoals windturbines. Windturbines zijn niet rendabel en worden draaiende gehouden met belastinggeld. Ook is het zo dat windturbines slechts een zeer marginale bijdrage leveren aan de energievraag (*waarschijnlijk wordt bedoeld: aan de energieproductie*) van Zuid-Holland.

D66

We komen in Zuid-Holland de beloften aan het klimaatakkoord na. Dat heeft D66 de afgelopen periodes mogelijk gemaakt, met maar liefst 17 nieuwe locaties voor windmolens. Zoals het landelijk klimaatakkoord er nu uitziet is op zee alleen niet genoeg ruimte voor deze ambitie. We zullen dus ook op land door moeten gaan met onze inspanningen voor duurzame energie. We maken ruimte voor windmolens en zonnecellen. We moeten nieuwe windmolens toestaan om Zuid-Holland klimaatneutraal te maken. We willen dat windmolens het landschap niet verstoren, maar juist accentueren. Dat vereist regie van de provincie in de vorm van een provinciaal windplan. We ondersteunen bewonersinitiatieven om collectief zonnepanelen en andere vormen van duurzame energie te installeren.

CDA

Er was al afgesproken dat veel windenergie moet worden gerealiseerd voor het jaar 2020. Locale initiatieven voor duurzame energie zijn een belangrijke factor om te komen tot een klimaatneutrale provincie. Het mkb en agrarische gebouwen bieden kansen, de meest geschikte plekken voor zonnepanelen zijn bijvoorbeeld de platte daken van vele bedrijfspanden.. Daarbij willen we eerst zoveel mogelijk daken voorzien van zonnepanelen, voordat we willen overgaan op zonneweides. Daken in de landbouw kunnen met zonnepanelen elektriciteit en warmte opwekken. Zonnepanelen in combinatie met geluidswallen langs snelwegen. Tot slot wil het CDA regelvrije ruimte realiseren voor gemeenten zodat zij bij zonnepanelen en windturbines van beperkte omvang (bijvoorbeeld maximaal 20 meter) zelf kunnen kiezen deze te plaatsen. Nieuwe windmolenparken langs de kust zijn niet volledig uit te sluiten, maar daarbij moet altijd goed gekeken naar de gevolgen bijvoorbeeld voor het toerisme.

SGP

Indien windenergie op land gerealiseerd wordt, is niet alleen draagvlak van belang, maar dient de omgeving (de omwonenden) hier ook van te profiteren. Alleen toestemming voor windmolenparken als ruimte geboden wordt voor participatie door omwonenden. Ook de revenuen moeten terecht komen bij de omgeving. Zonneweiden zijn slechts mogelijk mits dit niet ten koste gaat van kostbare landbouwgrond en de natuur.

CU

Wij zien toe op een afgewogen mix van energiebronnen als zon, wind, water, geothermie, waterstof, gas, warmtenetten en willen een integrale visie ontwikkelen met gemeenten. De CU wil dat de provincie regie neemt in ruimtelijke inpassing van energieopwekking. Omgevingsfactoren doen er toe, geen zonneparken op landbouwgrond. De consequenties voor de toekomst zijn altijd in beeld.

PvdA

In een volle provincie als Zuid-Holland kunnen windturbines op land veel overlast geven aan omwonenden, zoals geluidsoverlast en slagschaduw. Verdere ontwikkeling van energieopwekking met windturbines zal vooral van de Noordzee moeten komen. Aan nieuwe projecten voor windturbines op land werken we alleen mee als omwonenden instemmen, en als zij via energie collectieven kunnen participeren. Windturbines van en voor omwonenden verdienen ruimte en ondersteuning.

Zonne-energie neemt een grote vlucht. Steeds meer particulieren nemen zonnepanelen. Zo veel mogelijk dakoppervlakte dat daarvoor geschikt is, willen we laten voorzien van zonnepanelen, mits dat past in de omgeving. Ook zonnenvelden bieden perspectief. Uitgangspunt is wel dat die niet ten koste gaan van landschappelijke waarden.

SP

De afgelopen jaren hebben we ons daarom ingezet om, op plaatsen waar dit mogelijk en gewenst was, windturbines te plaatsen. Ook de komende jaren zijn windturbines welkom in Zuid-Holland, maar we blijven letten op de inpassing in het landschap en het draagvlak onder de bevolking. Wat de SP betreft wordt daarom de komende jaren vooral ingezet op collectieve windturbineparken, in eigendom van de Zuid-Hollandse inwoners zelf. Zo gaan we ervoor zorgen dat mensen niet slechts de lasten van windenergie ervaren, maar ook meedelen in de lusten. Ditzelfde willen we bevorderen voor de toepassing van zonnepanelen. Wat de SP betreft worden alle daken in Zuid-Holland, die hiervoor geschikt zijn, bedekt met zonnepanelen. Daarnaast worden ook zonne-energieprojecten toegestaan in gebieden die op termijn niet meer geschikt zijn voor agrarische bestemming.

GL

De toekomst is het opwekken van duurzame energie. Daarbij benutten we alle mogelijkheden van schone energie ten volle, zoals wind, zon, water, geothermie, riothermie en warmte-oudeopslag. De provincie ziet toe op een goede ruimtelijke inpassing van deze projecten. De provincie gaat op zoek naar nieuwe windmolenlocaties om de doelstellingen uit het Energieakkoord te halen. De provincie werkt samen met initiatiefnemers en betrokken partijen om tot een snelle en positieve (?) plaatsing van windturbines en zonnepanelen te komen. Omwonenden moeten kunnen profiteren van ontwikkelingen in de omgeving. De provincie neemt als uitgangspunt braakliggende terreinen in te zetten voor de opwekking van zonne-energie.

PvdDieren

Er komt een integraal energietransitieplan voor de besparing van energiegebruik, de verduurzaming van de energieproductie en de ecologische inpassing daarvan. In 2030 wordt alle energie duurzaam opgewekt. Uiterlijk in 2030 is Zuid-Holland energieneutraal. De provincie stimuleert de ontwikkeling van zonneparken en windmolens op plekken waar dieren en natuur er geen hinder van ondervinden.

Vraag: hoe zit het met plekken waar mensen er hinder van ondervinden?

50PLUS

50PLUS is voorstander van het toepassen van windenergie. Buiten de woongebieden zijn windmolens soms een verstandige optie. In de buurt van woningen en bij bedrijven zijn de steeds effectievere, kleinere windmolens/windturbines wat 50PLUS betreft een betere keus. Voldoende draagvlak bij de direct betrokken inwoners is altijd essentieel.

2. Bebouwing: woningbouw, industrieterrein, veehouderij

VVD

Steeds meer mensen willen in Zuid-Holland komen wonen, omdat hier banen zijn en het prettig leven is. De VVD wil dat de provincie vanuit haar verantwoordelijkheid bijdraagt aan voldoende betaalbare woningen. Daarbij wil de VVD dat de provincie erop stuurde dat deze woningen zoveel mogelijk in bebouwd gebied komen. Zo kan het groen ook groen blijven.

Om het groen rondom de steden te behouden, wil de VVD dat nieuwe woningen zoveel mogelijk binnenstedelijk – ook als dat eventueel een bodemsanering vereist – en rondom OV-knooppunten worden gebouwd. De VVD wil dat bij nieuwbouw van woningen en kantoren bestaande ruimte beter wordt benut en waar nodig en mogelijk gebieden worden geherstructureerd.

PVV

De provincie Zuid-Holland is een mooie plek om in te wonen, werken en recreëren. We moeten goed houden wat goed is, maar ook niet schromen om de uitdagingen die voor ons liggen op te pakken. De provincie staat voor een aantal grote opgaven op het gebied van woningbouw en ruimtelijke ordening. De komende jaren zal er veel bijgebouwd moeten worden om onze inwoners een plek te kunnen bieden.

D66

Er komen alsmat meer Zuid-Hollanders. Bovendien trekt de economie aan; er is behoefte aan nieuwe bedrijfspanden, industrieterreinen en wegen om die te verbinden. We willen dat er voor iedereen plek is, maar niet ten koste van groen. Daarom kiezen we voor concentratie van woningen en bedrijven in bebouwde gebieden, bij voorkeur nabij bestaande OV-knooppunten. We maken ruimte voor extra woningen zonder dat dit ten koste gaat van het groen en we ontwikkelen nieuwe natuur. Sterke dorpskernen en binnensteden. Nieuwe woningen bouwen we zoveel mogelijk in verdichtingslocaties in verstedelijkte gebieden; we kiezen voor inbreiding in plaats van uitbreiding. Investeren in bestaande bedrijventerreinen. En bovendien zijn er voldoende bestaande locaties die we kunnen herontwikkelen.

CDA

De CDA ziet dat er veel nieuwe woningen gebouwd moeten worden, maar vindt dat er ook ruimte geboden moet worden voor kleinschalige ontwikkelingen in landelijke regio's.

Het CDA is terughoudend in het toestaan van megastallen. Volksgezondheid en veterinaire aspecten moeten vooraf goed worden onderzocht en stellen grenzen aan de groei.

Vrijkomende agrarische gebouwen, erven of verouderde land- en tuinbouwlocaties vragen zorgvuldig beleid.

Soms is herbestemmen mogelijk.

SGP

Landschappelijke gebieden dienen niet, als gevolg van grootschalige woningbouw, een sterk stedelijk karakter te krijgen. Bouw voor eigen behoefte (natuurlijke aanwas) in kleine kernen bevorderen. Ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en slim ruimtegebruik zijn de uitgangspunten voor het bouwen. Aanpak leegstaande (agrarische) bebouwing waarbij ruimtelijke inpassing en kwaliteit het gewenste resultaat moet zijn. Onderzoek naar herstructurering van bestaande bedrijventerreinen boven uitbreiding ondersteunen. De intensieve veehouderij moet kansen krijgen om te investeren en te verduurzamen.

CU

Bij bedrijventerreinen is het doel gericht op de kwaliteit van het aanbod in plaats van de kwantiteit en het beter benutten van het bestaande aanbod van bedrijventerreinen.

PvdA

Vrijwel iedereen woont het liefst in een stad of dorp met goede voorzieningen. Daarom komen nieuwe woningen in de stad waar dat kan, en alleen buiten de stad als dat moet. Ook in dorpen realiseren we nieuwe woningen.

SP

Hoewel er op sommige plaatsen in onze provincie sprake is van krimp en toenemende trek naar de grote steden willen we de kleine kernen toch leefbaar houden voor jong en oud. Op alle nieuwe ontwikkelingen buiten het bestaande bebouwde gebied, zoals wonen, kantoren, bedrijventerreinen en kassen, blijft de provincie de ladder

van duurzame verstedelijking toepassen. Waarbij het uitgangspunt is dat nieuwe ontwikkelingen, zoals nieuwe woon- en werklocaties, zoveel mogelijk binnen de bestaande stads- en dorpsranden plaatsvinden. Hierbij blijven we zuinig op ons schaarse buitengebied. De provincie zet zich actief in om veehouderijen duurzamer en diervriendelijker, waar mogelijk biologisch, te laten werken. Voor intensieve veehouderijen of megastallen is in Zuid-Holland geen plaats.

GL

Het landschap staat in Zuid-Holland onder druk. GroenLinks kiest ervoor slimme oplossingen voor woningbouw binnen bestaande steden en dorpen te zoeken. Een duurzame landbouw betekent voor GroenLinks een landbouw waar innovaties worden bevorderd, megastallen worden verboden, er minder varkens en kippen komen en chemische gewasbeschermingsmiddelen tot een minimum worden teruggebracht.

PvdDieren

Er komt een verbod op megastallen en stallen met meerdere lagen. De provincie stopt met het verlenen van nieuwe vergunningen voor nieuwbouw, herbouw en uitbreiding van veehouderijen. geen toestemming voor nieuwe konijnenhouderijen of uitbreiding van bestaande bedrijven Er worden geen industrie- of bedrijventerreinen aangelegd of uitgebreid in de open ruimte. Bestaande industrieterreinen en bedrijfsruimten moeten veel beter worden benut.

50PLUS

Bij ruimtelijke ontwikkeling mogen welzijn en leefomgeving niet ondergeschikt zijn aan het economisch belang.

3. Natuur en Groene Hart

VVD

Bescherming waardevolle landschappen, zoals het Groene Hart. Onze provincie kent vele mooie landelijke en natuurgebieden, zoals duinlandschappen, de kustgebieden, de Duin- en Bollenstreek, de Hoeksche Waard en het Groene Hart.

De VVD ziet hier een kordate rol voor de provincie. Geen toevoeging met weer een beleidsnota op de stapels die er al decennia geschreven zijn over het Groene Hart, maar helder met alle belanghebbenden uit de publieke en private sector sturen op transitie naar meer gebiedsgerichte functionele, kwalitatieve en kwantitatieve doelen.

PVV

De PVV is trots op het prachtige groen dat onze provincie te bieden heeft. Onze provincie heeft mooie recreatiegebieden, natuurgebieden en stadsparken. De PVV blijft er dan ook voor pleiten om vooral in te zetten op het behoud en onderhoud hiervan.

D66

We plaatsen groen op één; we maken ruimte door nieuwe woningen en bedrijfspanden te concentreren in bebouwde gebieden en landbouwgebied om te vormen tot groen. We maken geld vrij om nieuwe natuur te ontwikkelen. De groengebieden tussen de grote steden zijn de longen van onze provincie. Ze zijn belangrijk voor natuur, landbouw en recreatie. Om Zuid-Holland aantrekkelijk te houden om te wonen en voor investeerders moeten we dit groen beschermen. Zuid-Holland heeft unieke landschappen. Voor het behoud en beheer van alle Zuid-Hollandse natuurgebieden moeten we middelen vrijmaken.

CDA

Het CDA zet zich in voor de natuur en het landschap in Zuid-Holland. Het CDA kiest voor een landschap met ruimte voor landbouw, recreatie, natuur en zorg. In en rond de stad moet voldoende water en groen te vinden zijn, en het CDA wil het behoud van open groengebied.

SGP

Zuinig blijven op (de openheid van) het landelijk gebied. Recreatiegebieden op korte afstand van de stad in stand houden.

CU

De CU wil een meer zichtbare agrarische sector in Zuid-Holland waar inwoners en bezoekers van kunnen genieten. Natuurgebieden en recreatiegebieden mogen niet aangetast worden door woningbouw. Verder willen we de natuur in Zuid-Holland beschermen ...

De CU zet zich in om de agrarische sector te transformeren naar een 'gezonde sector'. Dit betekent zoveel mogelijk weg uit de bio-industrie en terug naar een natuurlijke agrarische sector (laat koeien, koeien zijn ...)

PvdA

De natuur beschermen. We beschermen weidse open landschappen, zoals het Groene Hart. We weten allemaal dat we zuinig moeten zijn op het groen in onze provincie.

SP

Hoewel in het Groene Hart de ontwikkeling van het gebied niet geheel op nul kunnen worden gezet, staat voor de SP voorop dat het unieke landschap van het Groene Hart vooral groen moet blijven. Gezamenlijk beleid van de betrokken provincies is hierbij belangrijk. Het Groene Hart is een belangrijk landbouw- en recreatiegebied voor de Randstad met waardevolle natuurgebieden. De Stuurgroep Nationaal Landschap Groene Hart voert de regie op de ontwikkelingen in het gebied en wordt door de drie provincies gefinancierd.

In en rond kwetsbare gebieden, zoals Natura 2000, het Natuur Netwerk Nederland, bijzondere landschappen en het Groene Hart, laten we geen ontwikkelingen toe die de natuur- en recreatiewaarden in die gebieden schade toebrengen. De provincie zorgt er voor dat waardevolle gebieden in Zuid-Holland, zoals de Gnephoek en het Zaans Rietveld, groen blijven en vrij van wegen en andere bebouwing.

GL

We werken aan een duurzame toekomst en ruimte geven aan de natuur. GroenLinks wil dat economische ontwikkeling niet ten koste gaat van mens en natuur. Groen is schaars in Zuid-Holland en verdient bescherming. De ecologische structuur van de provincie wordt versterkt. Een gezonde leefomgeving vergt op veel plaatsen in de provincie meer groen, een betere luchtkwaliteit, minder lawaai en schoon water. De basis daarvoor is een goede ecologische- en groenstructuur. GroenLinks zet zit in voor aanplant van bomen overal waar dat redelijkerwijs kan en uitbreiding van natuurgebieden. Er komt geen verdere aantasting van de voormalige nationale landschappen als het Groene Hart. Het Groene Hart, de Biesbosch, het duinlandschap en de zoete getijden natuur mogen niet verder worden aangetast. Langs de A4 worden geluidsschermen geplaatst ter bescherming van natuur en recreatiegebied Vlietland, Vogelplas Starrevaart en bebouwing van Voorschoten.

PvdDieren

De PvdDieren geeft natuur de prioriteit die zij verdient. De oorspronkelijke Ecologische Hoofdstructuur realiseren we zo snel mogelijk en we versterken de natuur die we nog over hebben in Zuid-Holland. De Ecologische Hoofdstructuur met alle verbindingzones is in 2023 af. Bestaande natuur wordt versterkt. In de omgevingsvisie zijn bijzondere natuurgebieden, nationale parken zoals het Groene Hart, de Biesbosch, Midden-Delfland en de Hoekse Waard, waterwingebieden en waardevolle cultuurlandschappen goed beschermd.